

SAOPŠTENJE

FIRST RELEASE

Molimo korisnike da prilikom upotrebe podataka obavezno navedu izvor
Users are kindly requested to mention the data source

GODINA/ YEAR I

SARAJEVO, 26.04.2011.

BROJ/ NUMBER 3

INDEKS PROIZVOĐAČKIH CIJENA INDUSTRIJE NA DOMAĆEM TRŽIŠTU U BOSNI I HERCEGOVINI U MARTU 2011. GODINE *INDUSTRIAL PRODUCER PRICE INDEX ON DOMESTIC MARKET IN BOSNIA AND HERZEGOVINA IN MARCH 2011*

U martu 2011. godine zabilježen mjesečni rast proizvođačkih cijena industrijskih proizvoda na domaćem tržištu za 0,5%.

U martu u poređenju sa februarom 2011. godine proizvođačke cijene industrijskih proizvoda na domaćem tržištu za ukupnu industriju više su za 0,5%.

Posmatramo li glavne industrijske grupe (GIG-ove) cijene Intermedijarnih proizvoda su porasle za 1,0%, a Netrajnih proizvoda za široku upotrebu za 0,6%, dok je grupa Energije zabilježila pad cijena za 0,2%, a Kapitalnih proizvoda za 0,1%. Cijene u glavnoj industrijskoj grupi Trajnih proizvoda za široku upotrebu su u istom periodu ostale nepromijenjene.

Posmatramo li područja i oblasti KD-a u istom periodu je zabilježen rast proizvođačkih cijena Prerađivačke industrije za 0,7%, dok su cijene Vađenja ruda i kamena opale za 0,2%. U istom periodu su cijene Proizvodnje i snabdijevanja električnom energijom, plinom i toplom vodom ostale nepromijenjene.

U martu 2011. godine u poređenju sa prethodnim mjesecom proizvođačke cijene su najviše porasle u proizvodnji električnih mašina i aparata d.n.k. za 5,7%, proizvodnji prehrambenih proizvoda i pića za 1,5%, proizvodnji celuloze, papira i proizvoda od papira za 1,3%, reciklaži za 1,2%, te proizvodnji

In March 2011 Producer Price Index on domestic market grew by 0,5% at the monthly level.

In March compared to February of 2011, the producer prices of industrial products on the domestic market for the total industry increased by 0, 5%.

As regards the groups of activities (MIG's) showing the dynamics of producer prices by end-use of products intermediate products were higher by 1,0% than in previous month and by 0,6% in consumer non-durables whilst the producer prices in the groups of energy decreased by 0,2% and capital products by 0,1%. The prices in the main industrial group of consumer durables in the same period remained unchanged.

As regards the sections and divisions of CEA in the same period the increase of prices was recorded in Manufacture by 0,7% whilst the prices in Mining and Quarrying decreased by 0,2%. The prices of section of Electricity, Gas and Water supply remained unchanged.

In March 2011 compared to the previous month the prices increased the most in manufacture of electrical machinery and apparatus n.e.c. by 5,7%, manufacture of food product and beverages by 1,5%, manufacture of pulp, paper and paper products by 1,3%, recycling by 1,2% and

baznih metala za 1,0%.

U istom periodu značajniji pad cijena je zabilježen u proizvodnji koksa, naftnih derivata i nuklearnog goriva za 3,9%, proizvodnji ostalih saobraćajnih sredstava za 2,5%, vađenju ruda metala za 2,2%, te proizvodnji odjeće; doradi i obradi i bojenju krzna za 1,9%.

Proizvođačke cijene industrijskih proizvoda na domaćem tržištu na godišnjem nivou više za 5,1%.

Proizvođačke cijene industrijskih proizvoda u martu 2011. godine u poređenju sa martom 2010. godine više za 5,1%.

Rast je zabilježen u industrijskim grupama Intermedijarnih proizvoda od 11,4%, Kapitalnih proizvoda za 3,8%, Energije za 3,7% Netrajnih proizvodi za široku upotrebu za 0,3%, te Trajnih proizvodi za široku upotrebu za 0,1%.

U istom periodu zabilježen je rast proizvođačkih cijena u oblastima Prerađivačke industrije za 6,2% Vađenja ruda i kamena za 4,9%, a u Proizvodnji i snabdijevanju električnom energijom, plinom i toplom vodom za 1,5%.

Manufacture of basic metals by 1,0%.

In the same period the decrease of producer prices was recorded in the manufacture Manufacture of coke, refined petroleum products and nuclear fuel by 3,9%, Manufacture of other transport equipment by 2,5%, Mining of metal ores by 2,2% and in manufacture of wearing apparel; dressing and dyeing of fur by 1,9%.

Producer prices on domestic market higher by 5,1% on annual level.

From March 2010 to March 2011 producer prices on domestic market grew by 5,1%.

As regards the groups of activities (MIG's) showing the dynamics of producer prices by end-use of products, prices of intermediate products increased by 11,4%, of capital products by 3,8%, energy by 3,7%, consumer non-durables by 0,3% and consumer durables by 0,1%.

As regards the sections and divisions of CEA in the same period the increase of prices was recorded in Manufacture by 5,4%, Mining and Quarrying by 4,9%, and in Electricity, Gas and Water supply by 1,5%.

Indeks proizvođačkih cijena industrije na domaćem tržištu u Bosni i Hercegovini u martu 2011. godine
Producer Price Index on domestic market in Bosnia and Herzegovina in March 2011

Opis prema NACE i PRODCOM-u	III 2011 II 2011	III 2011 III 2010	III 2011 XII 2010	I-III 2011 I-III 2010	III 2011 Ø 2010	Description by NACE and PRODCOM
UKUPAN INDEKS	100,5	105,1	101,6	104,3	104,6	TOTAL INDEX
PREMA GLAVNIM INDUSTRIJSKIM GRUPAMA (GIG)						BY MAIN INDUSTRIAL GROUPS (MIG)
Energija	99,8	103,7	101,9	103,0	105,5	Energy
Intermedijarni proizvodi	101,0	111,4	105,2	110,8	108,3	Intermediate goods
Kapitalni proizvodi	99,9	103,8	103,1	104,5	103,8	Capital goods
Trajni proizvodi za široku upotrebu	100,0	100,1	98,8	100,0	99,7	Durable consumer goods
Netrajni proizvodi za široku upotrebu	100,6	100,3	97,6	99,0	100,2	Non-durable consumer goods
PREMA PODRUČJIMA I OBLASTIMA KD-a						BY SECTIONS AND DIVISIONS OF CEA
C Vađenje ruda i kamena	99,8	104,9	104,6	102,9	104,6	C Mining and quarrying
10 Vađenje uglja i lignita; vađenje treseta	99,8	105,7	105,3	103,4	105,5	10 Mining of coal and lignite; extraction of peat
13 Vađenje ruda metala	97,8	100,3	100,1	100,1	99,3	13 Mining of metal ores
14 Vađenje ostalih ruda i kamena	100,3	101,5	102,0	100,6	101,6	14 Other mining and quarrying
D Prerađivačka industrija	100,7	106,2	101,5	105,5	104,5	D Manufacturing
15 Proizvodnja prehrambenih proizvoda i pića	101,5	107,9	100,4	105,4	105,9	15 Manufacture of food product and beverages
16 Proizvodnja duhanskih proizvoda	100,0	103,4	103,4	103,4	103,4	16 Manufacture of tobacco products
17 Proizvodnja tekstila	100,0	99,7	100,0	99,9	100,0	17 Manufacture of textiles
18 Proizvodnja odjeće; dorada i bojenje krzna	98,1	101,2	100,2	101,8	100,6	18 Manufacture of wearing apparel; dressing and dyeing of fur
19 Štavljenje i obrada kože; proizvodnja kofera i torbi, ručnih torbi, sedlarskih i saračkih proizvoda i obuća	100,0	100,9	100,2	101,0	100,6	19 Tanning and dressing of leather; manufacture of luggage, handbags, saddlery, harness and footwear
20 Prerada drveta i proizvoda od drveta i pluta, osim namještaja; proizvodnja predmeta od slame i pletarskih materijala	100,0	99,8	100,6	99,2	100,3	20 Manufacture of wood and products and wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials
21 Proizvodnja celuloze, papira i proizvoda od papira	101,3	103,5	101,1	103,0	102,8	21 Manufacture of pulp, paper and paper products
22 Izdavačka i štamparska djelatnost, umnožavanje snimaka	99,9	100,7	99,7	100,9	100,2	22 Publishing, printing and reproduction of recorded media
23 Proizvodnja koksa, naftnih derivata i nuklearnog goriva	96,1	142,8	105,2	147,9	116,9	23 Manufacture of coke, refined petroleum products and nuclear fuel
24 Proizvodnja hemikalija i hemijskih proizvoda	100,8	92,6	100,2	94,7	98,5	24 Manufacture of chemicals and chemical products

Opis prema NACE i PRODCOM-u		<u>III 2011</u> II 2011	<u>III 2011</u> III 2010	<u>III 2011</u> XII 2010	<u>I-III 2011</u> I-III 2010	<u>III 2011</u> Ø 2010	Description by NACE and PRODCOM
25	Proizvodnja proizvoda od gume i plastičnih masa	100,4	100,5	102,9	99,4	101,8	25 Manufacture of rubber and plastic products
26	Proizvodnja ostalih nemetalnih mineralnih proizvoda	100,0	100,0	100,2	99,4	99,9	26 Manufacture of other non-metallic mineral products
27	Proizvodnja baznih metala	101,0	118,7	106,3	119,2	111,1	27 Manufacture of basic metals
28	Proizvodnja proizvoda od metala, osim mašina i opreme	100,1	114,2	108,2	113,9	109,3	28 Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment
29	Proizvodnja mašina i aparata d.n.k.	100,0	101,0	100,4	101,0	100,7	29 Manufacture of machinery and equipment n.e.c.
30	Proizvodnja kancelarijskih mašina i kompjutera	100,9	97,2	96,1	101,4	100,0	30 Manufacture of office machinery and computers
31	Proizvodnja električnih mašina i aparata d.n.k.	105,7	119,9	108,8	120,9	116,2	31 Manufacture of electrical machinery and apparatus n.e.c.
32	Proizvodnja radiotelevizijskih i komunikacionih aparata i opreme	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	32 Manufacture of radio, television and communication equipment and apparatus
33	Proizvodnja medicinskih, preciznih i optičkih instrumenata, satova	100,0	101,1	100,0	101,5	101,0	33 Manufacture of medical, precision and optical instruments, watches and clocks
34	Proizvodnja motornih vozila, prikolica i poluprikolica	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	34 Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers
35	Proizvodnja ostalih saobraćajnih sredstava	97,5	88,2	89,3	102,9	91,9	35 Manufacture of other transport equipment
36	Proizvodnja namještaja, ostala prerađivačka industrija d.n.k	100,0	100,1	98,6	99,9	99,6	36 Manufacture of furniture; manufacturing n.e.c.
37	Reciklaža	101,2	137,7	118,1	140,0	129,2	37 Recycling
E	Proizvodnja i snabdijevanje električnom energijom, plinom i toplom vodom	100,0	101,5	99,9	101,5	104,8	E Electricity, Gas and Water supply
40	Proizvodnja i snabdijevanja električnom energijom, plinom, parom i toplom vodom	100,0	101,5	99,9	101,5	104,8	40 Electricity, gas, steam and hot water supply

Mjesečni indeksi proizvođačkih cijena industrije na domaćem tržištu, ukupan indeks

Monthly Producer Price Index in Bosnia and Herzegovina, overall index

Godina	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Decembar 2006 = 100 <i>December of 2006=100</i>												
2007.	99.8	100.2	100.8	99.6	100.3	100.2	100.2	100.2	101.1	103.2	103.7	103.4
2008.	105.4	107.8	108.8	107.2	109.5	111.9	112.4	112.3	110.8	111.1	110.0	109.8
2009.	109.7	109.0	107.8	105.3	105.0	105.1	104.8	104.3	104.4	106.4	105.9	106.0
2010.	106.7	106.8	106.6	105.3	105.9	105.4	105.7	106.3	107.1	109.5	109.7	110.2
2011.	110.4	111.4	112.0									
Prethodni mjesec = 100 <i>Previous month=100</i>												
2007.	99.8	100.4	100.6	98.8	100.7	99.9	100.0	100.0	100.9	102.1	100.5	99.7
2008.	101.9	102.3	100.9	98.5	102.1	102.2	100.4	99.9	98.7	100.3	99.0	99.8
2009.	103.5	99.4	98.9	97.7	99.7	100.1	99.7	99.5	100.1	101.9	99.5	100.1
2010.	100.7	100.1	99.8	98.8	100.6	99.5	100.3	100.6	100.8	102.2	100.2	100.5
2011.	100.2	100.9	100.5									
Isti mjesec prethodne godine = 100 <i>Same month of the previous year=100</i>												
2007.	103.4
2008.	105.6	107.6	107.9	107.6	109.2	111.7	112.2	112.1	109.6	107.7	106.1	106.2
2009.	104.1	101.1	99.1	98.2	95.9	93.9	93.2	92.9	94.2	95.8	96.3	96.5
2010.	97.3	98.0	98.9	100.0	100.9	100.3	100.9	101.9	102.6	102.9	103.6	104.0
2011.	103.5	104.3	105.1									
Decembar prethodne godine = 100 <i>December of previous year=100</i>												
2007.	99.8	100.2	100.8	99.6	100.3	100.2	100.2	100.2	101.1	103.2	103.7	103.4
2008.	101.9	104.3	105.2	103.7	105.9	108.2	108.7	108.6	107.2	107.4	106.4	106.2
2009.	99.9	99.3	98.2	95.9	95.6	95.7	95.4	95.0	95.1	96.9	96.4	96.5
2010.	100.7	100.8	100.6	99.3	99.9	99.4	99.7	100.3	101.0	103.3	103.5	104.0
2011.	100.2	101.1	102.9									

METODOLOŠKA OBJAŠNJENJA

Definicija indeksa proizvođačkih cijena

Indeks cijena proizvođača industrijskih proizvoda je kratkoročni statistički indikator koji predstavlja mjeru promjena cijena proizvoda koje industrijska preduzeća proizvode i prodaju na domaćem tržištu.

Namjena

Prvenstvena namjena Indeksa cijena proizvođača industrijskih proizvoda je da služi kao indikator opće inflacije. Zatim služi i kao indikator makroekonomskih performanci, eskalator za prilagođavanje cijena u dugoročnim ugovorima, deflator nominalnih vrijednosti outputa ili međufazne potrošnje u ostvarenom obimu proizvodnje i deflator za nominalne vrijednosti kapitalnih troškova u nacionalnim računima, važan alat pri kreiranju i vođenju monetarnih i fiskalnih politika, kao i za donošenje informisanih ekonomskih odluka u privatnom sektoru.

Indeks cijena proizvođača industrijskih proizvoda u Bosni i Hercegovini

Indeks cijena proizvođača u Bosni i Hercegovini se izračunava na osnovu reprezentativne liste proizvoda i njihovih proizvođača koju čine oko 531 proizvodni subjekt i 918 proizvoda. Svakog mjeseca se prikuplja oko 1854 cijene direktno od samih proizvođača putem jedinstvenog obrasca koji je nastao kao rezultat saradnje sa italijanskim partnerima.

Obuhvat indeksa

Osnovni kriterij pri odabiru proizvoda i usluga koji će se mjesečno posmatrati je bi kriterij proizvođača i proizvoda sa najvećom realizacijom na tržištu a prema podacima dobijenim putem godišnjeg istraživanja o industriji (IND-21). Sami proizvođači i proizvodi su odabrani od strane entitetskih Zavoda za statistiku dok su pojedinačne stavke unutar tih proizvoda odabrane od strane samih proizvođačkih preduzeća.

NOTES ON METHODOLOGY

Definition of producer price index

Producer price index is a short-term statistical indicator that represents the measurement of change of prices of industrial products produced and sold by enterprises.

Purpose

This statistical indicator serves as the measure of inflation. It can also serve as the indicator of economical performances, escalator in long-term contracts, deflator for output values, intermediate consumption, and capital consumption in National Accounts, and as a important tool in creating monetary and fiscal politics.

Producer price index in Bosnia and Herzegovina

PPI in Bosnia and Herzegovina is calculated based on the representative list of products and it's producers making a sample of cca.531 producers and 918 products. Each month 1854 prices are collected directly from producers throug the unique questionnaire created in cooperation with Italian experts.

Coverage

The main criterion for selecting the sample of enterprises, products and services that are surveyed was the volume of production and selling on the domestic market got from the Annual survey on Industrial production (IND-21). Entities institutes of statistics have created the sample of enterprises and products and the enterprises itself have chosen the items to be priced.

Snimanje cijena

Prodajna cijena proizvođača industrijskih proizvoda je cijena po kojoj proizvođač prodaje svoje proizvode redovnim kupcima na domaćem tržištu u najvećim količinama, franko utovareno na bagon (kamion) u mjestu proizvođača. U tu cijenu ulaze regresi ukoliko ih proizvođač ostvaruje, a isključuju se trgovački rabati i popusti koje prodavac odobrava kupci, PDV i akcize.

Sve cijene se prikupljaju mjesečno u periodu prikupljanja od 21. prošlog mjeseca do 20. tekućeg mjeseca. Obrazac se dostavlja proizvođačkim preduzećima koji ga popunjenog dostavljaju u centrale Entitetskih zavoda za statistiku koje vrše obradu podataka te izračunavaju indekse dostavljaju Agenciji za statistiku BiH radi njihova agregiranja za nivo Bosne i Hercegovine.

Ponderi

Ponderi koji se primjenjuju za izračunavanje indeksa proizvođačkih cijena predstavljaju relativno učešće odabranih proizvoda u ukupnoj vrijednosti prodaje industrijskih proizvoda na domaćem tržištu. Za ovo istraživanje primjenjuju se ponderi se baziraju na podacima Godišnjeg izvještaja industrije (IND-a 21) iz 2006. godine dok se na nivou države na relativnom učešću pojedinačnog entiteta u ukupnoj proizvodnji iz 2006.godine. Svake godine se ponderi korigiraju kretanjem cijena iz prethodne godine.

Klasifikacija

Klasifikacija industrijskih proizvoda se bazira na Nomenklaturi industrijskih proizvoda BiH 2005. (Službeni glasnik BiH br.19/06 od 20.03.2006. godine) zasnovane na PRODCOM listi 2005.

Agregiranje

Pri izračunavanju indeksa proizvođačkih cijena prvo se izračunavaju elementarni indeksi na nivou proizvoda koji predstavljaju omjer cijene iz tekućeg perioda i bazne cijene (cijene iz decembra prethodne godine). Pri tome se kao mjera srednje vrijednosti koristi prosta geometrijska sredina. Iz elementarnih indeksa se računaju agregatni indeksi klasa, područja, podpodručja i ukupan indeks korištenjem Laspayres-ove formule za ponderiranu aritmetičku sredinu.

Prices collection

The price that is to be collected each month represents a price for which producer sells his products to the regular costumers on the domestic market at maximum volume, franco loaded into a wagon (truck) at the producers location. It includes reimbursements if applicable, and it excludes commercial rabbates, disscounts, VAT and excises.

All the data should be submitted to the Entities institutes each month for the period from 21th of the previous to the 20th of current month. The Entities Institutes completes the data entry process and calculates the PPI for the level of Entity and forward the indices to the Agency for statistics of B&H that calculates the index for the state level.

Weights

Weights applyed for the calculation of producer price index represent the relative share of selected products in the total value of salles of industrial products on the domestic market. Weights are based on the results of the Annual Survey on Industrial production (IND-21) for the year 2006, but for the state level the weights are based on the relative share of each Entity in the total production also from the year 2006. Each year the weights are price updated.

Classification

Classification of industrial products is based on the Nomenclature of Industrial Products in B&H 2005 (Official Gazzette of B&H, No.19/06 from March 20,2006) based on the PRODCOM List 2005.

Aggregation

The first step in calculation of PPI is the calculation of elementary indices at the level of each products, that is the ratio between the current month price and the base price (from December of the previous year). After that the simple geometric mean is applyed. The second step is the calculation of the indices of higher aggregates such as classes, divisions, subsections, sections and overall index using the Laspayeres's formula for the weighted arithmetic mean.

Izdaje i štampa Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine, 71000 Sarajevo, Zelenih beretki 26
Published and printed by the Agency for Statistics of the Bosnia and Herzegovina, 71000 Sarajevo, Zelenih beretki 26

Telefon/Phone: +387 (33) 220 626 · Telefaks/Telefax: +387 (33) 220 622
Elektronska pošta/E-mail : bhas@bhas.ba · Internetska stranica/Web site: <http://www.bhas.ba>

Odgovara direktor Zdenko Milinović
Person responsible: Zdenko Milinović, Director General

Saopštenje priredili: Edin Šabanović, Rubina Ligata i Selma Bajramović
Prepared by: Mr. Edin Sabanovic, Ms. Rubina Ligata and Ms.Selma Bajramovic

Lektor: Amra Kapetanović
Language Editor: Ms. Amra Kapetanović

Štampa: 150 primjeraka
150 copies printed

Podaci iz ovog saopštenja objavljuju se i na internetu
First Release data are also published on the Internet
